

Anketa med invalidi

V anketi, s katero smo želeli pridobiti informacije o konkretnih primerih objektov, v katerih se invalidi v Sloveniji srečujejo z ovirami, je sodelovalo 181 invalidov, članov in članic desetih reprezentativnih krovnih invalidskih organizacij.

Terenska analiza

Ugotavljanje obstoja grajenih ovir smo izvedli v vseh večjih centrih po državi (po statističnih regijah). Analiza je zajela javne objekte po izbranih področjih, ki smo jih obravnavali v prvi fazi raziskave (promet, izobraževanje in zaposlovanje, zdravstveno varstvo, državna uprava, kulturne ustanove in prosti čas). V tem delu raziskave smo:

- natančno pregledali dostopnost vseh pomembnejših objektov v javni rabi;
- ustvarili posebno podatkovno bazo, v katero smo shranili inventarizacijo iz terenske raziskave, in

- pripravili seznam ugotovljenih pomanjkljivosti, ki jih je nujno treba odpraviti.

Rezultati raziskave

Namen natančnega pregleda stanja na terenu je bil ugotoviti obstoječe ovire, pripraviti ustrezne sezname teh in odgovorne opozoriti na ugotovljene pomanjkljivosti. Ugotovitve iz tega dela raziskave smo predstavili v obliki opomnika, ki smo ga poslali upravljavcem objektov, pri katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti. V opomniku je bila izražena zahteva, naj se ugotovljene pomanjkljivosti čim prej odpravijo.

V drugi fazi projekta smo pripravili spletno stran, ki trenutno služi predvsem za namene projekta, vendar se bo v tretji fazi dodatno razvijala in optimizirala ter dopolnjevala z različnimi novimi informacijami in dejavnostmi s področja problematike grajenih in komunikacijskih ovir v prostoru.

Financiranje projekta

Projekt sofinancirata Javna agencija Republike Slovenije za raziskovalno dejavnost in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve Republike Slovenije.

Raziskovalna skupina

- Richard SENDI – vodja projekta
- Boštjan KERBLER
- Nina GORŠIČ
- Biba TOMINC
- Sabina MUJKIČ
- Matej NIKŠIČ
- Igor BIZJAK

Več informacij o projektu je dostopnih na <http://dostopnost.uirs.si>

Richard Sendi
Urbanistični inštitut Republike Slovenije,
Ljubljana, Slovenija
E-pošta: richard.sendi@uirs.si

Simon KUŠAR

Okrogla miza: Strokovne podlage v regionalnem in prostorskem planiranju (Ljubljana, 11. 11. 2010)

Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Zveza geografov Slovenije sta 11. novembra 2010 v prostorih Filozofske fakultete v Ljubljani organizirala okroglo mizo z naslovom *Strokovne podlage v regionalnem in prostorskem planiranju*. Njen namen je bil odpreti strokovna vprašanja na načrtovalnem področju ter oblikovati skupna strokovna izhodišča različnih strok, ki so vključene v proces načrto-

vanja. Z njimi bi prispevali k reševanju odprtih vprašanj, do katerih prihaja ob proučevanju predmeta regionalnega in prostorskega načrtovanja.

Okrogla miza je bila posvečena 80-letnici akademika Igorja Vrišerja, ki je bil vodilni raziskovalec in univerzitetni pedagog s področja priprave strokovnih podlag in oblikovanja prostorskega in regionalnega načrtovanja v Sloveniji

in avtor edinega učbenika o regionalnem načrtovanju v slovenskem jeziku.

Po uvodnem pozdravu prodekana Filozofske fakultete Andreja Černeta, ki je na kratko opisal vlogo Igorja Vrišerja pri razvoju regionalnega in prostorskega načrtovanja v Sloveniji in predstavil namen okrogle mize, sta udeležence nagovorila tudi predstavnik organizatorjev srečanja, predstojnik Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Jernej Zupančič in predstavnik Zveze geografov Slovenije Darko Ogrin.

V nadaljevanju je Marjan Ravbar (Zveza geografov Slovenije) predstavil nekatere izzive, s katerimi se načrtovanje sooča v Sloveniji. Poudaril je neučinkovitost vztrajanja pri policentričnem sistemu, saj naj bi nove teoretične domneve, načrtovalska praksa, stanje v prostoru in

sodobni razvojni izzivi zahtevali oblikovanje drugačnega pristopa k prostorskemu in regionalnemu načrtovanju. Opozoril je tudi na dualnost prostorskega in razvojnega načrtovanja, ki bi jo bilo mogoče preseči z regionalnim menedžmentom.

Po predstavitvi Marjana Ravbarja je Simon Kušar predstavil sklepe in priporočila Zveze geografov Slovenije, ki so bili sprejeti na strokovnem srečanju geografov marca 2010:

- presoje vplivov načrtovanih investicij na okolje morajo biti nadgrajene s presojo vplivov na prostor oziroma pokrajino;
- sektorske politike naj se prav tako vrednotijo z vidika vplivov na prostor;
- zaradi pokrajinske raznolikosti Slovenije je potreben regionalen pristop k načrtovanju;
- načrtovanje »na parcelo natančno« mora biti dopolnjeno s celovitim in z večplastnim pogledom na prostor;
- treba je ponovno vzpostaviti celovit sistem regionalnega načrtovanja;
- pri načrtovanju morajo imeti večjo vlogo projekcije prihodnjih potreb po rabi prostora;
- evropski pravni red naj se celoviteje vključi v pravni red Republike Slovenije in v sistem načrtovanja;
- posegi v prostor naj bodo vrednoteni z različnih vidikov (estetski, doživljajske zmožnosti prebivalcev).

Sledila je predstavitev Aleša Mlakarja (Društvo krajinskih arhitektov Slovenije). V njej je poudaril vlogo regionalne ravni prostorskega načrtovanja. Strokovne podlage na regionalni ravni lahko pripomorejo k povezovanju strateških razvojnih usmeritev na državni ravni in podrobnejšega prostorskega načrtovanja na lokalnih ravni. Strokovne podlage morajo biti problemsko naravnane in usmerjene v zbiranje tistih informacij, ki služijo oblikovanju in optimizaciji prostorskih rešitev. Zagotavljati morajo informacije z vrednostnim razponom ter omogočati tehtanje prostorskih

odločitev in usklajevanje interesov v prostoru. Mlakar je predstavil tudi šest sklepov, ki so bili izoblikovani v okviru poziva strokovnih združenj, organizacij in posameznikov za spremembe v urejanju prostora.

Andrej Pogačnik (Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije) je opozoril, da so bolj kot nove strokovne podlage potrebne metode, tehnike, koncepti in primeri dobrih praks, ki vodijo k sintezi, potrebni za oblikovanje prostorskega načrta. Predavatelj je nanizal tudi več idej, s katerimi bi lahko z regionalnimi analizami prispevali k večjemu vedenju o prostoru, kar bi pomembno izboljšalo pripravo strokovnih podlag, potrebnih za sprejetje prostorskega načrta. S kakovostno regionalno analizo je mogoče odgovoriti na vprašanja, povezana z optimalno lokacijo gospodarskih parkov in oblikovanjem regionalnih turističnih proizvodov; prispevati k boljšemu poznavanju razvojnih potencialov regij in značilnih regionalnih prostorskih vzorcev in pomagati pri razvoju manj razvitih območij ali upravljanju povodij.

Jože Kos Grabar (Zveza geodetov Slovenije) je naštel številne dileme, s katerimi se srečuje načrtovanje. Zadrege se pojavljajo že pri strokovni terminologiji. Premalo se posveča velikim razvojnim projektom. Načrtovalcem je na voljo premalo ustreznih metod, poleg tega pa se pogosto pojavljajo metodološke in tehnične težave, povezane z uporabo prostorskih podlag. Predavatelj je poudaril potrebo po integraciji znanj, saj morajo strokovnjaki z različnih področij dobro razumeti različne vidike načrtovanja. Po njegovem mnenju je treba spodbuditi sodelovanje med izobraževalno sfero in načrtovalskimi podjetji.

Na podlagi uvodnih predstavitev in razprave so bili izoblikovani ti predlogi za spremembe in prihodnji razvoj na področju izdelave strokovnih podlag v regionalnem in prostorskem načrtovanju ter tudi za spremembe v sistemu re-

gionalnega in prostorskega načrtovanja v Sloveniji:

- integriranje razvojnega in prostorskega načrtovanja;
- ponovna uvedba prostorskega načrtovanja na regionalni ravni;
- objava že pripravljene načrtovalskega terminološkega slovarja;
- prenos že uveljavljenih in novih načrtovalskih metod in pristopov v prakso;
- tesnejše povezovanje izobraževalnih in raziskovalnih organizacij s podjetji, ki pripravljajo strokovne načrtovalske podlage in prostorske dokumente;
- spodbujanje interdisciplinarnega in medinstitucionalnega sodelovanja pri pripravi strokovnih načrtovalskih podlag;
- oblikovanje kakovostnih interdisciplinarnih raziskovalnih in projektnih skupin;
- prizadevanje za povečanje vloge prostora v družbi;
- izobraževanje politike, uprave in širše javnosti o vlogi strokovnih podlag ter regionalnega in prostorskega načrtovanja.

Več informacij o okrogli mizi in teze uvodnih predavateljev je mogoče najti na spletnih straneh Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (<http://geo.ff.uni-lj.si/>).

Okrogla miza podpira projekt *Odgovorno do prostora!*

Slika 1: Uvodni razpravljavci na okrogli mizi (foto: Matjaž Rebolj)

Simon Kušar
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
Oddelka za geografijo, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: simon.kusar@ff.uni-lj.si